

Siedma nedeľa v období cez rok A

Mt 5, 38 – 48

19. február 23

Milé sestry a bratia v Kristovi

Dnešné evanjelium sme všetci počuli už mnohokrát, napriek tomu nás znovu prekvapuje, vzbudzuje rozpaky. Čo nám to vlastne Ježiš, kresťanstvo chcú povedať? Aké bremená na nás kladú? Izraeliti mali svoj zákon, Desatoro a to riadilo spôsob ako sa správať k Bohu i k druhému človeku. Nedokázali ho síce vždy zachovať, často si pomohli ako vedeli, ale jeho pravidlá sa aspoň zdali jednoduché a jasné.

Ježiš a kresťanstvo prinášajú niečo iné, na prvý pohľad komplikovanejšie. Vety, ktoré sme dnes počuli znejú na prvé počutie zvláštne: Nedrž sa zásady oko za oko, zub za zub (ktorá nás vedie k tomu, aby naša odplata zla nepresahovala ublíženie samotné). Ďalej máme dať núdznemu nielen košeľu, ale aj plášť. Namiesto požadovanej jednej míle, máme kráčať dve. A nakoniec Ježiš upravuje aj náš vzťah k tým, ktorých nemáme radi, ktorých označujeme za nepriateľov.

Ježiš nevychádza z vonkajšej litery zákona, ale hľadá jeho naplnenie. Naplnenie zákona je podľa Ježiša láska a tá sa nedosahuje len vonkajším skutkom, ale vychádza zvnútra. Rozdiel medzi skutkom a úmyslom cítime napr. vtedy, keď máme niekoho radi a chceme mu dať svoj dar. Dar, ktorý dávame, nemôže byť daný účelom, ani jeho vonkajšou hodnotou. Dar má predstavovať vždy niečo viac, ako je jeho vonkajšia hodnota, dar nemôžeme zredukovať na jeho účel.

Podľa Ježiša ani náš vzťah k Bohu, k druhým ľuďom ani dobro samotné nemôžu stáť len na zachovaní predpisu. Do nášho konania i rozhodovania musíme zahrnúť druhého človeka, aj Boha. Vidieť v ňom, aj v ľuďoch nielen tých druhých - cudzích, ktorých chceme uspokojiť dodržaním predpisu (aby nám nemali čo vyčítať). Namiesto toho, aj keď je to ťažké - skúsme sa vžiť do situácie toho druhého. Aj pri Bohu: skúsme do nášho konania zahrnúť aj Boha. Nielen splniť jeho prikázanie. Začnime skôr tým, že poopravíme jeho obraz v nás. Tak ako to robí aj Ježiš: Podľa neho Boh nie je nám vzdialený stavec, ktorý dáva príkazy a kontroluje ich zachovávanie. Boh je Otec, s ktorým spoločne hľadáme hlbší život, naplnenie života. Môžeme sa niekedy s Nim aj sporiť (tak ako sa niekedy aj deti sporia so svojimi rodičmi, so svojim otcom), pokiaľ ho ale vnímame priamo, nielen cez optiku zákona, dosiahneme lepší vzťah k nemu, ako predstavuje „v peknom papieri zabalený“ dar zachovania predpisu.

Zavrhnúť požiadavky zákona je zlo, hriech; ale zúžiť naše konanie a správanie na nejakú mechaniku je barbarstvo. Vzťah medzi zákonom a skutočným dobrom nie je jednoduchý, to najlepšie poznajú rodičia dospelujúcich detí. Oni často so svojimi dospelujúcimi musia absolvovať nekonečné slovné zápasy na tému, čo je dovolené, čo je ešte predpisy dovoľujú a čo už nie.

Ježiš nechcel ustrnúť v hre o slovíčka. Namiesto toho hovorí jasne: „Ak chcú od teba košeľu, daj aj kabát, ak už nevedia inak a chcú ťa biť, nadstav aj druhé líce, ak sa chcú s tebou súdiť, usiluj sa vopred zmieriť. Ak už máš nepriateľov, snaž sa trochu vžiť do ich situácie, snaž sa tak k nim aspoň trochu priblížiť. Aj keď Ježiš určite nechcel, aby sme sa stali fackovacím panákom, človekom, ktorý sa nechá dobrovoľne okradnúť, či zotročiť agresorom, vyzýva nás hľadať cestu k tomu, aby sme dosiahli s druhými lepší vzťah. Aby sme sa aj my pripodobnili Bohu, ktorý nemiluje človeka preto, že je dobrý, ale preto, aby sa človek dobrým stal.

Nebol to len morálny apel, vonkajšie bremeno, ktoré na nás Ježiš kladie. Namiesto toho nám On sám išiel príkladom. Ukázal nám príklad zrelého človeka, ktorý z postoja dobra neustúpil ani vtedy, keď mu bolo ťažko.

Moderná doba chcela poznať pravdu o človekovi a preto dopodrobna analyzovala našu dušu, nášho ducha. Psychológia tak pozná okrem vedomia človeka aj podvedomie, ktoré si – ako to jeho názov naznačuje – ani neuvedomujeme. Okrem toho sú tu očakávania, ktoré na nás kládli naši rodičia, náboženstvo, naši blízki, spoločnosť. Ba do našej osobnosti sa spätne premieta aj to, čo robíme, aj druhí ľudia, s ktorými komunikujeme, ktorí pôsobia na nás a na ktorých pôsobíme aj my samotní. To všetko sa stáva súčasťou našej osobnosti.

Ježiš Kristus nepotreboval vedu - Už pred 2000 nám pripomenul, že sa nemáme uspokojiť len s vonkajším zachovaním Zákona. Mohlo by nás to priviesť k necitlivosti voči druhému človeku, voči životu, i Bohu samotnému. Preto nezjednodušujeme, ani neposudzujeme. Namiesto toho skúsme nasledovať Ježiša v tom, ako On sám zachoval to, čomu nás učil.

Viliam Arbet